

Základní škola Frýdek-Místek, Pionýrů 400, příspěvková organizace	
ORGANIZAČNÍ ŘÁD ŠKOLY	
část: ŠKOLNÍ ŘÁD	
příloha 2: KRIZOVÉ PLÁNY	
Č. j.: Skartační znak	ZS6 832/2016 A10
Vypracoval:	Mgr. Lukáš Synek, ředitel školy
Schválil:	Mgr. Lukáš Synek, ředitel školy, Školská rada
Pedagogická rada projednala dne:	17. října 2016
Směrnice nabývá platnosti ode dne:	17. října 2016
Směrnice nabývá účinnosti ode dne:	18. října 2016
Změny ve směrnici jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu.	

Obsah

Krizový plán: alkohol.....	2
Nález alkoholu ve škole	2
Konzumace alkoholu.....	2
Krizový plán: tabákové výrobky	4
Krizový plán: OPL	5
Nález OPL:	5
Konzumace OPL:	5
Distribuce OPL:.....	6
Krizový plán: šikana a kyberšikana	8
Charakteristika a podoby šikanování	8
Trestně – právní hledisko šikany.....	8
Bezpečné klima	9
Základní pilíře Základní školy Frýdek-Místek, Pionýrů 400 v prevenci šikanování.....	10
Příloha č. 1: Přímé a nepřímé varovné signály šikanování	12
Příloha č. 2: Postupy pro vyšetření a řešení šikany.....	13
Příloha č. 3: Webové odkazy.....	14
Krizový plán: záškoláctví.....	15
Krizový plán: krádež	16
Krizový plán: vandalismus.....	17
Krizový plán: poruchy příjmu potravy, sebepoškozování	18

Krizový plán: alkohol

Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků. Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet anebo je v konzumaci alkoholu podporovat. Školní řád zakazuje užívání alkoholu v prostorách školy, v době školního vyučování a v rámci akcí pořádaných školou. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je trestným činem nebo přestupkem.

Nález alkoholu ve škole

1. Pracovník školy (pedagogický i nepedagogický), který nalezne v prostorách školy alkohol, postupuje následovně:
  - Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - O nález ihned informuje vedení školy.
  - Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
  - Zpracuje stručný záznam o události.

2. Pracovník školy, který zadrží u některého žáka alkohol, postupuje následovně:
  - Zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - O nález ihned uvědomí vedení školy. O nález se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (datum, místo a čas nález a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen. V případě, že žák podepsat odmítá, uvede pedagogický pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.
  - Ředitel školy nebo jeho zástupce informuje zákonné zástupce žáka.

3. Žák, který nalezne alkohol ve škole, postupuje následovně:
  - Zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - O nález ihned uvědomí pedagogický dozor nebo vedení školy. O nález se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, který alkohol nalezl (datum, místo a čas nález a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, který alkohol nalezl. V případě, že žák podepsat odmítá, uvede pedagogický pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.

Konzumace alkoholu

1. Je-li žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy, v době školního vyučování nebo při akcích pořádaných školou, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je potřeba žákovi odebrat (za přítomnosti další osoby) a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli žákovi nehrozí nějaké nebezpečí.
4. Je-li žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a na životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a kontaktuje lékařskou službu první pomoci.
5. Pokud žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka odvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

6. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně právní ochrany vyžadovat pomoc.
7. Zákonnému zástupci škola ohlásí skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, že je žák schopen výuky.
Ohlašuje: vedení školy
8. Pokud se jednání opakuje, případně v závažných případech (s ohledem na věk nebo chování žáka), vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností.
9. Pedagogičtí pracovníci mohou poskytovat žákům, kteří mají s užíváním alkoholu problémy, jakož i jejich zákonným zástupcům, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
10. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
11. V případě podezření:
  - a) je-li předem získaný písemný souhlas zákonného zástupce žáka, může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška),
  - b) pokud zákonný zástupce souhlas neudělal, potom je potřeba okamžitě zákonného zástupce kontaktovat a test na alkohol provést za jeho přítomnosti.

Další postup je podle bodu 3).
12. Pedagogický pracovník o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud a od koho má alkohol). Záznam podepíše: pedagog, žák, svědci. Záznam se zakládá do agendy ŠMP.
13. Podobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. v případě, kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.
14. Opatření:
Kázeňská:
DŘŠ – vnesení návykové látky do prostoru školy (alkohol, kouření, drogy)
Další:
2. st. z chování – požití alkoholu v prostorách školy nebo při akcích pořádaných školou
15. Kdo řeší a s kým spolupracuje:
  - vedení školy
  - třídní učitel
  - pedagogický pracovník
  - OSPOD - systém včasné intervence
  - školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce)
  - externí subjekty realizující primárně a sekundárně preventivní programy
  - SVP - 28. října 1639, Frýdek-Místek, tel.: 558 647 276, 558 629 348
  - lékařská služba první pomoci – 155, 112

Krizový plán: tabákové výrobky

Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků. Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit. Zákaz se týká i elektronických cigaret.

1. Je-li žák přistižen při požívání tabákových výrobků v prostorách školy, v době školního vyučování nebo při akcích pořádaných školou, je nutné mu v dalším požívání zabránit.
2. Tabákový výrobek je potřeba žákovi odebrat (za přítomnosti další osoby) a zajistit, aby nemohl v požívání pokračovat.
3. Pedagogický pracovník, který přistihl žáka při požívání tabákových výrobků nebo byl o této skutečnosti žákem/y informován, sepíše o události stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud a od koho má tabákový výrobek). Záznam podepíše: pedagog, žák, případně svědci (podepisují jako poslední, zůstávají „utajeni“). Záznam se zakládá do agendy ŠMP.
4. Pedagogičtí pracovníci mohou poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek problémy, jakož i jejich zákonným zástupcům, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
5. Třídní učitel informuje zákonného zástupce nezletilého žáka.
6. Pokud se jednání opakuje, případně v závažných případech (s ohledem na věk nebo chování žáka), vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od tohoto orgánu vyžadovat pomoc.
7. Opatření:
Kázeňská:
DŘŠ – vnesení návykových látek do prostoru školy (alkohol, kouření, drogy)
Další:
2. st. z chování – kouření v prostorách školy, v době školního vyučování nebo při akcích pořádaných školou
8. Kdo řeší a s kým spolupracuje:
  - třídní učitel
  - vedení školy
  - pedagogický pracovník
  - školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce)
  - PPP - Palackého 130, Frýdek-Místek, tel.: 558 432 087
  - externí subjekty realizující primárně a sekundárně preventivní programy
  - OSPOD - systém včasné intervence
  - SVP - 28. října 1639, Frýdek-Místek, tel.: 558 647 276, 558 629 348

Krizový plán: OPL

Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků. Všem osobám je v prostorách školy zakázáno užívat návykové látky a ve škole s nimi manipulovat. Výjimku tvoří případy, kdy osoba užívá návykové látky v rámci léčebného procesu, který jí byl stanoven zdravotnickým zařízením. Distribuce dle §187 trestního zákona a šíření OPL dle §188 trestního zákona je v ČR zakázána. Takové jednání je trestným činem nebo přestupkem. Škola je povinna takový trestní čin překazít a učiní tak v každém případě včasným oznámením věci Policii ČR.

Nález OPL:

1. Pracovník školy, který nalezne v prostorách školy OPL, postupuje následovně:
  - Látku nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - O nález ihned informuje vedení školy.
  - V přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nález. Ředitel školy nebo jeho zástupce obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschová do školního trezoru. O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

2. Pracovník školy, který zadrží u některého žáka látku, kterou považuje za omamnou nebo psychotropní, postupuje následovně:
  - Zabavenou látku nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - O nález ihned uvědomí vedení školy.
  - O nález sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena (datum, místo a čas nález a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena nebo který látku odevzdal. V případě, že žák podepsat odmítá, uvede pedagogický pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.
  - Ředitel školy nebo jeho zástupce o nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
  - Ředitel školy nebo jeho zástupce vyrozumí zákonného zástupce žáka.
  - V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají zajištěnou látku výše uvedeným postupem přivolanému lékaři. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

3. Pracovník školy, který má podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupuje následovně:
  - Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
  - Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
  - Žáka izolují od ostatních žáků a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem.
  - U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věci.

Konzumace OPL:

1. Pracovník školy, který přistihne žáka při konzumaci OPL v prostorách školy, v době školního vyučování nebo při akcích pořádaných školou, postupuje následovně:
  - Žákovi zabráni v další konzumaci.
  - Návykovou látku žákovi odebere a zajistí ji tak, aby žák nemohl v konzumaci pokračovat.

- Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, zda žákovi nehrozí nějaké nebezpečí.
- Pokud je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a přivolá lékařskou službu první pomoci.
- Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, ihned vyrozumí vedení školy.
- Jestliže žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl z důvodu zdravotní nezpůsobilosti k pobytu ve škole.
- V případě, že zákonného zástupce nelze kontaktovat, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně právní ochrany vyžadovat pomoc.
- Ředitel školy nebo jeho zástupce informuje zákonného zástupce i v případě, že žák konzumoval OPL ve škole a je schopen výuky (dbá pokynů pracovníků školy).
- Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností.

V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

2. Je potřeba rozlišovat distributora a uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Užívání OPL je porušením školního řádu.

3. Testování žáků:

V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného písemného souhlasu zákonného zástupce. Pokud není souhlas předem zajištěn, je nutno vyzvat zákonného zástupce žáka, aby byl tomuto testu přítomen. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka. Záznam je uložen v agendě ŠMP.

Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, respektive, když nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL:

1. Distribuce OPL je v ČR považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující. Množství, které má žák v danou chvíli u sebe, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek, nebo jako trestný čin (v případě množství většího než malého). Ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanoven klasifikačním řádem.
2. Pracovník školy, který má důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL:
  - Informuje ředitele školy nebo jeho zástupce.
  - Škola musí vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
3. Vedení školy vyrozumí:
  - zákonného zástupce žáka,
  - orgán sociálně právní ochrany obce.

4. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno za nebezpečné a protiprávní jednání.
5. Opatření:
Kázeňská:
DŘŠ – vnesení návykových látek do prostoru školy, distribuce OPL v prostorách školy, v době školního vyučování nebo při akcích pořádaných školou
Další:
Snížený stupeň z chování – konzumace OPL v prostorách školy, v době školního vyučování nebo při akcích pořádaných školou
6. Kdo řeší a s kým spolupracuje:
  - pedagogický pracovník
  - vedení školy
  - třídní učitel
  - Policie ČR - 158
- Frýdek-Místek: Beskydská 2061, tel.: 974 732 111
  - lékařská služba první pomoci: 155, 112
  - OSPOD - systém včasné intervence
  - školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce)

Krizový plán: šikana a kyberšikana

Tento dokument vychází z Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. MSMT-21149/2016.

Podle úvodního ustanovení výše uvedeného pokynu (cituji):

- 1) Cílem metodického pokynu je pomoci porozumět školám a školským zařízením fenoménu šikany, možnostem, jak mu předcházet a jak na něj efektivně reagovat, pokud k jeho výskytu dojde.
- 2) Škola má ze zákona jednoznačnou odpovědnost za vytváření a udržování bezpečného prostředí, za ochranu žáků a jejich zdraví a za předcházení vzniku jakýchkoli forem rizikového chování ve škole, tedy i šikany. Ředitel školy má zároveň odpovědnost za zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví pro své zaměstnance, tedy také za prevenci šikany zaměřené na učitele.

Charakteristika a podoby šikanování

Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoučelností agrese.

Podoby šikany komplexněji:

1. Přímá šikana

- fyzická (bití, plivání, tahání za vlasy...)
- verbální (vulgární nadávky, zraňující komentáře...)
- neverbální (urážlivá gesta, zvuky...)

2. Nepřímá šikana

Má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Jde o šikanu vedenou např. skrze prostředníka nebo tak, aby záměr druhého poškodit nebyl na první pohled zjevný. Jde o záměrnou ignoraci, pomluvy, lži, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování učitelem atp.

3. Kyberšikana

Prezentace ponižujících videí, zraňující komentáře, výhružné SMS atp.

Kyberšikana má mnohem větší dosah, nezřídka mluvíme o dlouhodobých následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

Trestně – právní hledisko šikany

Šikana sama o sobě není definována jako trestný čin nebo přestupek, přesto **může svým charakterem naplňovat znaky některého z přestupků či trestných činů.**

Nejčastěji se bude jednat o přestupky proti občanskému soužití dle ustanovení § 49 odst. 1 zákona o přestupcích (např. ublížení na cti, vyhrožování újmou na zdraví atd.). Za přestupek je odpovědná osoba starší 15 let.

Závažnější forma šikany může vykazovat znaky skutkové podstaty například těchto trestných činů:

proti zdraví:

§ 145 Těžké ublížení na zdraví;

§ 146 Ublížení na zdraví; proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství;

§ 171 Omezování osobní svobody;

§ 173 Loupež;

§ 175 Vydírání;

§ 177 Útisk;

proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti:

§ 185 Znásilnění;

§ 186 Sexuální nátlak...

proti majetku:

§ 205 Krádež;

§ 228 Poškození cizí věci; konečně se může jednat i

trestné činy narušující soužití lidí:

§ 353 Nebezpečné vyhrožování;

§ 354 Nebezpečné pronásledování.

Je-li šikana motivována důvody, jako jsou zdravotní postižení, etnicita, náboženství a podobně, a splňuje-li znaky podle příslušných níže uvedených ustanovení trestního zákoníku, lze v určitých případech uvažovat také o trestném činu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, případně i podněcování nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 355, resp. 356 trestního zákoníku). Takovýto motiv může rovněž u některých výše uvedených trestných činů podmiňovat užití přísnější klasifikace, tedy možnost udělení vyššího trestu. (citace z MP č.j. MSMT-21149/2016)

Bezpečné klima

Základem prevence šikanování a násilí na školách je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky (a mezi žáky a učiteli). Škola usiluje o vytváření bezpečného klimatu a za tím účelem:

- Podporuje solidaritu, toleranci, spolupráci a vědomí sounáležitosti mezi žáky, mezi učiteli a mezi učiteli a žáky navzájem.
- Věnuje velkou pozornost novým žákům, kteří vstupují do již utvořených kolektivů.
- Posiluje a vytváří podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy.
- Zapojuje žáky do preventivních aktivit, zejména adaptačních kurzů a projektových dnů.
- V třídnických hodinách upřednostňuje řešení vztahových problémů.

- Má vytvořeno školní poradenské pracoviště (dále jen ŠPP) pro řešení projevů šikany.
- Má v prostorách školy schránku důvěry.
- Dbá na dodržování školního řádu a postihuje všechny projevy, které mohou být vnímány jako nežádoucí zásah do integrity člověka (včetně fotografování a natáčení na mobilní telefon).
- Zpřísnila opatření zamezující vstupu cizí osoby do budovy školy.
- Má zmapovanou síť pomoci pro žáky i pedagogy ve svém regionu a navazuje s ní spolupráci (např. pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum, středisko výchovné péče a neziskové organizace, orgán sociálně právní ochrany dětí, Policie ČR, případně další odborníci).

Základní pilíře Základní školy Frýdek-Místek, Pionýrů 400 v prevenci šikanování

1. Ředitel školy

Ředitel školy v souladu s právními normami odpovídá za zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a zaměstnanců v průběhu výchovně vzdělávacího procesu a v této souvislosti za systémové aktivity školy v oblasti prevence šikanování a násilí. Zejména:

- Jmenuje členy ŠPP.
- Zajistí vzdělávání pracovníků v oblasti šikany.
- Zajistí v souladu s pracovním řádem dohled pedagogických pracovníků nad žáky (dohled je namátkově vykonáván i na WC).
- Zajistí společný postup při řešení šikanování.
- Nastaví konkrétní a srozumitelná pravidla chování ve školním řádu.
- Nastaví důsledky za porušení pravidel.

2. ŠPP

Je tvořeno:

výchovnou poradkyní – Mgr. Eliškou Budišovou,
školní metodičkou prevence – Mgr. Renátou Vítkovou,
školním psychologem – PhDr. Pavlem Mrózkem.

ŠPP:

- Mapuje aktuální situaci a potřeby školy v oblasti předcházení a řešení šikany.
- Evaluuje, a to průběžně pozorováním a konkrétním šetřením vždy v rámci pedagogických rad za 1. a za 2. pololetí, zda a jak tým pracoval. Zda jeho šetření byla v pořádku, je-li potřeba postupy revidovat a jak.
- Komunikuje se servisními zařízeními.
- Spolupracuje při krizových situacích, dbá na společný postup při řešení.
- Následně pracuje se třídami nebo zabezpečí intervenční programy.

- Při všech svých aktivitách dodržuje diskrétnost.

3. Učitelé

- Zajímají se o problémy žáka a zaznamenávají změny v jeho chování, podněcují dialog.
- Respektují názor žáka a jeho potřeby.
- Vzdělávají se v oblasti prevence.
- Zdokonalují se v sociálních, zejména v komunikativních dovednostech.
- Do výuky zařazují průřezová témata korespondující se vztahy mezi lidmi.
- Motivují žáky k hodnocení a sebehodnocení.
- Jsou pro žáky svými postoji a jednáním příkladem.

4. Rodiče

- Na začátku školního roku jsou seznámeni se tzv. GENERÁLNÍM SOUHLASEM, v němž vyjadřují souhlas se zapojením svého dítěte do aktivit specifické primární prevence, do intervenčních programů a poradenské pomoci. Žák se těchto aktivit v případě nesouhlasu zákonného zástupce neúčastní, i když o to sám žádá.
- Z webových stránek školy mají možnost seznámit se s dokumentem k řešení šikany.
- Docházejí na aktivity, na Den otevřených dveří, na kulturní a vzdělávací akce pro rodiče...
- V případě potřeb svých nebo požadavků školy komunikují s třídním učitelem, a to buď osobně, nebo elektronicky.
- Dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, má škola povinnost informovat zákonné zástupce oběti i agresora.
- Přijdou-li rodiče žádat o pomoc ohledně šikany svého dítěte, bude zahájeno šetření.
- Při řešení šikany jsou rodiče žáků informováni ředitelem školy o probíhajícím šetření.
- Po vyšetření šikany jsou rodiče do školy zváni, vždy však individuálně.
- V případě potřeby mohou rodiče žádat kontakt na odbornou pomoc specializovaného zařízení.

Příloha č. 1: Přímé a nepřímé varovné signály šikanování

Přímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet; účet např. z důvodu etnicity, sexuální orientace, náboženského vyznání apod.;
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejm. pronášené nepřátelským, nenávistným, pohrdavým tónem;
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil;
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem;
- skutečnost, že se žák podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků;
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich;
- honění, strkání, štouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je obět neoplácí;
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout;
- žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmlouvání učitelům apod.

Nepřímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády;
- při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními;
- při přestávkách vyhledává blízkost učitelů;
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený;
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči;
- stává se uzavřeným;
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje;
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené;
- zašpiněný nebo poškozený oděv;
- stále postrádá nějaké své věci;
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy;
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy;
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole;
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

Zákonní zástupci žáků by si měli všimnout především těchto možných signálů šikanování:

- za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi;
- dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.;
- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem;
- nechce dítě jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno pozorovat i strach;
- ztráta chuti k jídlu;
- dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o odvoz autem;
- dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu);
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!";
- dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně;
- dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad;
- zmínky o možné sebevraždě;
- odmítá svěřit se s tím, co ho trápí;
- dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze;
- dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí;
- dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, projevuje i zlobu vůči rodičům;
- dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma;
- své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.);
- dítě se vyhýbá docházce do školy;
- dítě se zdržuje doma více, než mělo ve zvyku.

Příloha č. 2: Postupy pro vyšetření a řešení šikany

První pomoc při počáteční šikaně:	Krizový scénář pro výbuch skupinového násilí při pokročilé šikaně:
<ol style="list-style-type: none"> 1. odhad závažnosti a formy šikany; 2. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi; 3. nalezení vhodných svědků; 4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory); 5. ochrana oběti; 6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru: <ol style="list-style-type: none"> a. rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření); b. rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku); 7. realizace vhodné metody: <ol style="list-style-type: none"> a. metoda usmíření; b. metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči); 8. třídní hodina: <ol style="list-style-type: none"> a. efekt metody usmíření; b. oznámení potrestání agresorů; 9. rozhovor s rodiči oběti; 10. třídní schůzka; 11. práce s celou třídou. 	<p>A. První (alarmující) kroky pomoci</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany; 2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí <p>B. Příprava podmínek pro vyšetřování</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy; 4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi; 5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře); 6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům <p>C. Vyšetřování</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. rozhovor s obětí a informátory; 8. nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků; 9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky; 10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi) <p>D. Náprava</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

Příloha č. 3: Webové odkazy

Web Minimalizace šikany, www.minimalizacesikany.cz (poradna, publikace, letáky ke stažení apod.)

Společenství proti šikaně, www.sikana.org

Internet poradna, www.internetporadna.cz

Sdružení Linka bezpečí (116 111), www.linkabezpeci.cz

Veřejný ochránce práv, www.ochrance.cz

Amnesty International ČR, www.amnesty.cz

E-Nebezpečí pro učitele, www.e-nebezpeci.cz

Národní centrum bezpečnějšího internetu, www.ncbi.cz

Portál E-Bezpečí, www.e-bezpeci.cz

Online poradna projektu E-Bezpečí, www.napisnam.cz

Kontaktní centrum, které přijímá hlášení, týkající se nezákonného a nevhodného obsahu internetu,
www.Horka-linka.cz

Vyhledávací aplikace certifikovaných primárně preventivních programů také v oblasti šikany:

<http://www.nuv.cz/t/pracoviste-pro-certifikace/poskytovatele>

Krizový plán: záškoláctví

1. Žáci jsou povinni docházet do školy pravidelně a včas podle daného rozvrhu, účastnit se vyučování a všech akcí školy, které se v době vyučování konají; řádně omlouvat svoji neúčast na vyučování a ostatních povinných akcích školy.
2. Zákonný zástupce žáka je povinen doložit důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka, a to písemně, pomocí e-žakovské knížky, e-mailem nebo telefonicky. Po návratu žáka do školy je povinen jej písemně omluvit na omluvném listě v papírové žakovské knížce nebo pomocí e-žakovské knížky
3. V odůvodněných případech (např. podezření na záškoláctví) může třídní učitel ke každé absenci z důvodu nemoci omlouvané zákonnými zástupci požadovat doložení žákovy nepřítomnosti také potvrzením ošetřujícího lékaře.
4. Omluvenku předloží žák třídnímu učiteli ihned po návratu do školy (v případě využívání e-ŽK žák již omluvenku třídnímu učiteli nepředkládá).
5. Absence žáka omlouvá zákonný zástupce žáka.
6. Při dlouhodobé absenci známé předem (např. rodinná rekreace) vyžaduje škola od zákonných zástupců předem písemné omluvení. Uvolnění na jednu vyučovací hodinu povoluje vyučující předmětu nebo třídní učitel, maximálně na 2 dny povoluje třídní učitel, na delší dobu ředitel školy nebo jeho zástupce.
7. Uvolňování žáka z vyučování před jeho ukončením je možné pouze na základě písemné omluvy zákonných zástupců, kterou žák předloží vyučujícímu hodiny nebo třídnímu učiteli (při uvolnění na jednu hodinu) nebo třídnímu učiteli (při uvolnění na více hodin).
8. Při výskytu neomluvené absence je potřeba neodkladně informovat rodiče. Pokud se vyskytnou další neomluvené hodiny, je svolána výchovná komise.
9. Jestliže dojde k opakovanému bezdůvodnému nebo řádně neomluvenému zanedbání školní docházky, oznámí škola v souladu se zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí.
10. Opatření za neomluvenou absenci:
Kázeňská:
DTU = 1 – 2 neomluvené hodiny
DŘŠ = 3 – 9 neomluvených hodin
Další:
2. st. z chování – 10 a více neomluvených hodin
3. st. z chování – 30 a více neomluvených hodin
11. Zjistit příčiny záškoláctví.
12. Kdo řeší a s kým spolupracuje:
  - třídní učitel
  - vedení školy
  - školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce)
  - PPP - Palackého 130, Frýdek-Místek, tel.: 558 432 087
  - OSPOD – systém včasné intervence
  - SVP - 28. října 1639, Frýdek-Místek, tel.: 558 647 276, 558 629 348
  - Policie ČR - 158
- Frýdek-Místek: Beskydská 2061, tel.: 974 732 111

Krizový plán: krádež

Krádež je formou protiprávního jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho a to za účelem ponechat si ji, používat ji apod., aniž by s tím majitel věci souhlasil nebo byl o tom informován.

1. Nošení cenných věcí do školy v sobě skrývá rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola doporučuje žákům cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním, do školy nenosit. Platí zákaz volného odkládání těchto věcí, pokud k tomu žák není vyzván na výhradně určené místo (při výuce tělesné výchovy, pracovních činností...).
2. Pokud žáci budou svědky takového protiprávního jednání, ohlásí krádež nebo odcizení pedagogickému pracovníkovi školy.
3. Pedagogický pracovník o události pořídí záznam na základě výpovědi poškozeného (kdo, co, kdy, kde, jak, proč, čím ...). Ředitel školy nebo jeho zástupce věc předá orgánům činným v trestním řízení (obvodní oddělení Policie ČR) nebo poškozeného žáka poučí o tom, že má tuto možnost. Vyrozumí zákonného zástupce žáka.
4. Pokud je pachatel znám, je nutné trvat na tom, aby zloděj věc vrátil přímo poškozenému, omluvil se. Je potřeba se pečlivě zabývat příčinami. Zákonné zástupce zloděje vyrozumíme až poté, kdy bude přesně známa příčina, které dítě k takovému chování vedla.
5. Jedná-li se o škodu většího rozsahu, vyrozumíme Policii ČR a oznámíme podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy.
6. Pokud jsou věci převzaty do úschovy, hradí se škoda bez omezení.
7. Opatření za krádež:
Kázeňská:
DŘŠ
Další:
2. st. z chování
8. Kdo řeší a s kým spolupracuje:
  - vedení školy
  - třídní učitel
  - pedagogický pracovník
  - školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce)
  - PPP - Palackého 130, Frýdek-Místek, tel.: 558 432 087
  - SVP - 28. října 1639, Frýdek-Místek, tel.: 558 647 276, 558 629 348
  - OSPOD (opakované jednání, výchovná opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek), systém včasné intervence
  - Policie ČR - 158
- Frýdek-Místek: Beskydská 2061, tel.: 974 732 111

Krizový plán: vandalismus

Vandalismus ve školním prostředí se projevuje ničením školního majetku a ničením majetku ostatních žáků. Příklady: poškození školního nábytku, prokopnutí dveří, zničení vodovodních kohoutků, poškození hasicích přístrojů, zničení školních pomůcek, učebnic, poškození oblečení nebo pomůcek spolužáků atd.

1. Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil. Proto bude po něm škola požadovat náhradu.
2. U škod, které se dají nahradit tak, že je opraví sám žák nebo žákyně, je preferován tento způsob náhrady škody. Případně může škodu nahradit jeho zákonný zástupce.
3. Pokud vznikne škoda na školním majetku, je potřeba sepsat o celé záležitosti záznam (kdo, co, kdy, kde, jak, proč, čím ...). Pokud škola viníka zná, může po něm nebo jeho zákonném zástupci vymáhat náhradu škody.
4. Nedojde-li mezi zákonným zástupcem nezletilého žáka a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.
5. Opatření za vandalismus:
Kázeňská:
NTU – drobné poškození školního majetku
DTU – pokud žák i nadále pokračuje ve svém chování nebo se dopustil závažnějšího přestupku
DŘŠ – žák pokračuje v přestupcích nebo závažně porušil školní řád
6. Oznámení rodičům:
  - nepatrná nebo malá škoda, dítě věc poškodilo úmyslně a nejeví žádnou snahu o nápravu,
  - škoda je většího rozsahu nebo je škoda na majetku někoho třetího (spolužák, cizí osoba v průběhu exkurze, ...).
7. Při výskytu vandalismu je potřeba objasnit důvody pro takové chování. Může jít o záměr nebo cíl, snahu na sebe upozornit, vyrovnat se spolužákům a spolužačkám, o následek šikany nebo její doprovodný jev apod.
8. Kdo řeší a s kým spolupracuje:
  - vedení školy
  - třídní učitel
  - pedagogický pracovník
  - školní poradenské pracoviště (školní psycholog, metodik prevence, výchovný poradce)
  - PPP - Palackého 130, Frýdek-Místek, tel.: 558 432 087
  - SVP - 28. října 1639, Frýdek-Místek, tel.: 558 647 276, 558 629 348
  - OSPOD (opakované jednání, výchovná opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek), systém včasné intervence
  - Policie ČR (v případě, kdy způsobená škoda je nikoliv nepatrná, nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není vlastními silami schopná domoci se takové nápravy. Musí se jednat o úmyslné poškození nebo zničení věci. Hlásí se také tehdy, jestliže o to žádá poškozený nebo poškozená nebo jejich zákonní zástupci.)
  - Policie ČR - 158
- Frýdek-Místek: Beskydská 2061, tel.: 974 732 111

Krizový plán: poruchy příjmu potravy, sebepoškozování

1. Včasná intervence u rizikových jedinců (rychlé zhubnutí, zvracení s jakoukoli argumentací,...).
2. Pedagogický pracovník není terapeut. Zprostředkuje zpětnou vazbu dítěti a rodině o některých jídelních zvyklostech dítěte. I když dítě nechodí do školní jídelny. Zprostředkovat kontakt s psychologem nebo lékařem.
3. Platí i v případě sebepoškozování dítěte.
4. Kdo řeší a s kým spolupracuje:
  - třídní učitel
  - pedagogický pracovník
  - vedení školy
  - pediatr
  - rodiče
  - školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce)
  - PPP - Palackého 130, Frýdek-Místek, tel.: 558 432 087

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA
FRÝDEK-MÍSTEK,**
Pionýrů 400
příspěvková organizace
IČ: 60046121

Mgr. Lukáš Synek, ředitel školy